

Hunyadi János

„Történezeink, írónk becsületbeli feladata, hogy Hunyadi, Duqovits Titusz, Zrinyi Miklós, Vak Bottyán, Esze Tamás és mások harcairól népszerű irodalmat teremtsenek. Kell, hogy népszerű történelmi regények, elbeszélések, történelmi értekezések formájában írónk és történészeink felelevenítsék a magyar nép e nagyjainak dicső harcait, hogy az új nemzedék megtanulja mindebből, hogy hogyan kell élnie, dolgoznia, harcolnia a magyar nép függetlenségéért.“ (Farkas Mihály elvtárs a II. MDP Kongresszuson tartott beszédéből.)

Farkas Mihály elvtárs az MDP II. Kongresszusán elhangzott útmutatását követte a Művelt Nép Könyvkiadó, amikor elindította történelmi életrajzsorozatát. Bem és Vasvári után e sorozat harmadik kiadványa *Elekes Lajos* munkája, a nagy törökverő hős *Hunyadi János* életrajza.

Elekes Lajos híven ábrázolja a magyar múlt e nagy alakját, pártos szenvedéllyel a hiteles történelmi tények és legújabb forráskutatások fényében a marxista történelem-szemlélet módszereivel mutatja be Hunyadi életpályáját, harcait, sikereit és törekvéseit.

Magyarország a XV. század derekán a feudális széttagoltság, a feudális anarchia mélypontján volt, határain ott állt a török, amely pusztulással fenyegette az egész országot, az egész magyar népet. A keresztény világ anyagi segítség helyett csupán hangzatos ígéretekkel, a Habsburgok későbbi családi tradícióikhoz híven hódítási kísérletekkel „támogatták“ Magyarországot. A feudális nagyurak, a Cilleiek, Garák és Ujlakiak ügyet sem vetve a török veszedelemre csak vagyonuk és hatalmuk növelésével törődtek, a köznemesség nagy többsége a jobbágyok elnyomását és fokozott kizsákmányolását tartotta központi feladatának és ugyanakkor mindent elkövetett, hogy kibújjon honvédelmi kötelezettségei alól.

Egyedül a jogfosztott és kizsákmányolt magyar nép, a jobbágyok kész élete árán is megvédelmeznék hazáját. És ennek felismerése, a népre való támaszkodás teszi Hunyadi Jánost nemzeti hőssé, nagy államférfivá, rettegett törökverő hadvezérré. Hunyadi történelmi nagysága, hogy felül tud emelkedni a feudális nagyúr osztálykorlátain, harcba meri hívni és vezetni a jobbágytömegeket a török ellen. Megrajzolja a szerző Hunyadinak az államférfinak egy másik nagyszerű vonását is, azt a felismerést, hogy a rabló hódítók elleni küzdelemben a magyarok együtt kell harcoljanak a balkáni népekkel: szerbekkel, románokkal, bolgárokkal, albánokkal, bosnyákokkal és horvátokkal. A dunavölgyi népek szükség-szerű testvéri összefogására tanít ma is bennünket Hunyadi János, a politikus.

Bemutatja a könyv Hunyadit a feudális hadszervezet és hadviselés hibáit felismerő hadseregszervezőt, aki az újtí-

pusú hadsereg megteremtésével kettős célt akar elérni: a török megsemmisítését és a központi monarchia, tehát egy, a korában haladottabb államforma megvalósítását. E kettős cél jelzi egyébként Hunyadi államférfiúi és hadvezéri képességeinek szétbont-hatatlan egységét. *A kor legkiválóbb hadvezérért ismerjük meg e történelmi életrajzból, olyan hadvezért, akiben ragyogóan párosul a személyes bátorság, bajtársasság és rettenthetetlen győzniakarás, a nagy stratégiával és kűtűnő taktikusság; mind olyan tulajdonságok, amelyeknek ismerete lelkesítő példaként szolgál a magyar katonának és minden dolgozónak a ma harcaihoz.*

Végül mindezeket túl tudatosítja ez a könyv történelmünknek egyik olyan dicsőséges szakaszát, amelyben a magyar nép az általános emberi haladásért küzd és e küzdelemben legjobb fiának Hunyadi Jánosnak jelentősége túlnő hazája határain: ő az akkori világ első reménysége és legjobb harcosa, a magyar nép dicsőséges haditetteinek megtestesítője.

Hunyadi János életrajzát történelmünk más harcos haladó alakjainak ismer-tetése követi. Sorrendben a legközelebbi: Varga Katalin a XIX. század negyvenes éveinek jóformán teljesen elfeledett, de annál ragyogóbb személyisége, az erdélyi román hányásjobbágyokat vezető hős asszony, aki rettenthetetlen bátorsággal száll szembe a hatalmasokkal, dacol a börtönnel, a nép igazsága érdekében. A sorozat következő kiadványai Stromfeld Aurélt és Esze Tamást a magyar múlt kiváló hadvezéreit jelentik meg, azt a két férfit, akik bár különböző korokban éltek, különböző osztályokból származtak, mégis egvek voltak a néphez való hűségben és megnem-alkuvó tetteikben. *Hősöket ismerünk meg e könyvekből, akiknek élete serkentő és lelkesítő példamutatás minden hazáját szerető a szocialista jövőért küzdő magyar ember számára.* (M. L.)

Elsősorban honvédség, ifjúság, szabadságharcosok, nevelők, közép- és felsőiskolások körében terjesztendő.

A magyar nép története

Az a hatalmas kultúrforradalom, mely hazánkban mind nagyobb mértékben bontakozik ki, dolgozó tömegeink érdeklődését nemcsak a jelen és jövő kérdései felé fordítja, hanem a múlt megismerése felé is. Munkások, parasztok, értelmiségiek meg akarják ismerni a dolgozó magyar nép történetét, melyet meghamisítottak az elmúlt korok történetírói, akik az egykori uralkodó osztályokat szolgálták ki. Ennek az érdeklődésnek az alapja a forró hazaszeretet, melyet a dolgozók éreznek az iránt az ország iránt, amelyet végre most — annyi évszázados elnyomás után — sajátjuknak mondhatnak. Hála a felszabadító Szovjetunióknak, ma a magyar nép saját boldog otthonát építi s készíti elő a ragyogó jövőt, de ugyanakkor a múltját is fel akarja fedezni, hogy új erőt merítsen belőle is a jelen küzdelmeihez. Dolgozóink olvasni akarnak népünk harcáról, melyet oly hősiességgel vívott a feudális, kapitalista kizsákmányolás és az évszázados idegen elnyomás ellen.

A Művelt Nép Könyvkiadó népünknek ezt az érdeklődését igyekszik minél jobban kielégíteni történelmi életrajzok, korrajzok kiadásával. Ezek a munkák azonban csak bizonyos időszakokról szólnak és nem adnak áttekintő képet a magyar nép egész történetéről. Történetíróink most dolgoznak egy nagy, átfogó magyar történeten, amely azonban csak később fog megjelenni s éppen mert a szükség már most mutatkozik, helyesnek láttuk, ha átdolgo-

zott formában, gazdag képanyaggal megjelentetjük egy kötetben a magyar történeti tankönyveket. Fiatal történészeink ebben a munkában a történelmi materializmus útmutatásai alapján, marxista történetkutatásunk eddigi eredményeire támaszkodva ismertetik a dolgozó nép történetét. Megtisztítják ezt a történetet azoktól a hamisításrétegektől, melyeket rá raktak a reakciós történészek s felvázolják a magyar nép fejlődésének fő irányait, kiemelik azokat az eseményeket és személyeket, amelyek és akik a fejlődés irányában haladtak. Ez a rövid áttekintés is bizonyítja, hogy népünknek nagyszerű haladó hagyományai vannak, amelyeket minden becsületen magyar hazafinak, meg kell ismernie és szeretnie. Azok a küzdelmek, melyeken a könyv végig vezet, azt mutatják, hogy népünk akkor volt valóban nagy és megbecsült, amikor saját szabadságának és függetlenségének ügyét összekötötte az emberiség haladásának ügyével. Ez komoly tanítás a jelen számára is, amikor a világ élenjáró országának, a Szovjetunióknak segítségével építjük hazánkban a szocializmust.

A mű részletes ismertetésére visszatérünk.

Elsősorban könyvnapi terjesztésre, széles olvasórétegeknek. Középiszkolai diákság, városi és falusi dolgozók körében is terjesztjük.

Heckenast Gusztáv — Karácsonyi Béla — Lukács Lajos — Spira György: A magyar nép története. Rövid áttekintés. (Művelt Nép könyvkiadó.) 540 l. 120 t. 3 térk. (Magyar Történelmi Társulat.) 17.50 23.—

A szovjet orosz irodalom története

A közeljövőben jelenik meg magyar nyelven Tyimofejevnek, a kiváló szovjet irodalomtudósnak több mint 500 oldalas könyve, amely a szovjet orosz irodalom történetével ismerteti meg az olvasókat; felöleli ennek a hatalmas, élenjáró irodalomnak születését, kibontakozását a szocialista realizmus kezdeteitől (Gorkij) egészen a jelenkor irodalmáig.

A szovjet orosz irodalomnak az egész szovjet irodalmon belül is kiemelkedő szerepe van: az orosz nép adta a Szovjetunió legtöbb kiváló íróját, Gorkijt, Majakovszkijt, Solohovot, Osztrovszkijt, Alekszej Tolsztojt, Szimonovot, Fagyjevet stb. — Tyimofejev könyvének a módszere a következő: a kb. 30 oldalas bevezetőben ismerteti a szovjet irodalom jellegzetes vonásait, a munkás-

mozgalommal és a szocializmus, majd pedig a kommunizmus építésével való szoros kapcsolatát, s azt, hogy a Párt eszmei irányítása hogyan segítette fejlődése minden egyes szakaszában. A további fejezetekben részletesen vázolja az egyes írók életét és írói munkásságuk kialakulását.

Tyimofejevnek ez a könyve, mely már eddig is 8 kiadásban jelent meg a Szovjetunióban, az első olyan mű, amely a magyar olvasókat az egész szovjet irodalom fejlődésén keresztül vezeti. Nem kétséges, hogy kulturális fejlődésünk mai szakaszán igen jelentős szolgálatokat tehet a könyv.

Tanulóíjjúság, középiszkolák, egyetemisták nevelők részére elsősorban.